

Bruxelles, 10. prosinca 2025.
(OR. en)

16451/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0221 (COD)**

**TRANS 628
ENER 654
CODEC 2029
POLMIL 409
COMPET 1304
MI 1016
CADREFIN 363
FIN 1517**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Vijeće

Predmet: Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe za razdoblje 2028. – 2034., izmjeni Uredbe (EU) 2024/1679 i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/1153
– djelomičan opći pristup

I. UVOD

1. Europska komisija donijela je 16. srpnja 2025. prijedlog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2027., uključujući prijedlog o Instrumentu za povezivanje Europe (CEF). Prijedlogom o CEF-u nastoji se pružiti pravna osnova za razdoblje 2028. – 2034. za ulaganja u transeuropske mreže za prometnu i energetska infrastrukturu, uključujući vojnu mobilnost i prekogranične energetske projekte, prvenstveno u području energije iz obnovljivih izvora.

2. U području prometa, prijedlogom CEF-a nastoji se:
 - a) doprinijeti dovršetku transeuropske prometne mreže („TEN-T”), s posebnim naglaskom na infrastrukturne projekte sa snažnom prekograničnom dimenzijom;
 - b) doprinijeti dovršetku pametne, otporne, sigurne, interoperabilne, dekarbonizirane i održive mreže TEN-T;
 - c) ulagati u prekogranične veze s trećim zemljama provedbom indikativnih zemljovida mreže TEN-T;
 - d) prilagoditi CEF za dvojnu namjenu dijelova prometne infrastrukture s ciljem poboljšanja i civilne i vojne mobilnosti u cijelom EU-u.

3. U području energetike, prijedlogom CEF-a nastoji se:
 - a) doprinijeti kao središnji cilj razvoju projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa u skladu s Uredbom TEN-E kako bi se poduprlo postizanje unutarnjeg tržišta i dovršetak energetske unije podupiranjem prekograničnih infrastrukturnih projekata u EU-u i sa susjednim trećim zemljama;
 - b) poboljšati interoperabilnost mreža, olakšati dekarbonizacija gospodarstva, ukloniti uska grla međupovezanosti, promicati zaštitu i otpornost kritične infrastrukture te osigurati sigurnost opskrbe;
 - c) olakšati prekogranična suradnja u području energije, prvenstveno podupiranjem prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora ili putem mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog na temelju Uredbe 2018/1999 o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime.

II. TRENUTAČNO STANJE RASPRAVA U VIJEĆU

4. Komisija je 22. srpnja 2025. predstavila prijedlog o CEF-u i popratnu procjenu učinka Radnoj skupini za promet – intermodalna pitanja i mreže.
5. Kako bi se koordinirao i strukturirao rad Vijeća te u skladu s člankom 19. stavkom 3. Poslovnika Vijeća, na sastanku 3. rujna 2025. Odbor stalnih predstavnika odobrio je osnivanje Ad hoc radne skupine za Instrument za povezivanje Europe (AHWP CEF)¹. *Ad hoc* radna skupina za CEF sastala se šest puta između 10. rujna i 19. studenoga 2025. te je raspravljala o kompromisnim tekstovima predsjedništva.
6. Na temelju komentara primljenih od država članica sa sastanka *Ad hoc* radne skupine za CEF održanog 19. studenoga 2025. predsjedništvo je dodatno revidiralo kompromisni tekst, o kojem je 3. prosinca 2025. Raspravljao Odbor stalnih predstavnika. Tijekom rasprave iskazana je široka potpora kompromisnom tekstu predsjedništva te je bilo potrebno samo nekoliko prilagodbi.
7. Izmjene u odnosu na prijedlog Komisije označene su podebljanim i podcrtanim slovima za dodani tekst, a precrtanim slovima za izbrisani tekst. Izmjene u odnosu na posljednji dokument predstavljen Odboru stalnih predstavnika 3. prosinca 2025. dodatno su označene kurzivom.

¹ ST 11716/25.

III. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISA PREDSEDNIŠTVA

8. Budući da je prijedlog o CEF-u povezan sa sljedećim VFO-om, sve odredbe koje utječu na proračun ili su horizontalne prirode izdvojene su i stavljene u zagrade te stoga isključene iz djelomičnog općeg pristupa, u očekivanju daljnjeg napretka u pogledu VFO-a. Te odredbe, koje se u tekstu nalaze u uglatim zagradama, odnose se na upućivanje na financijsku omotnicu u tekućim cijenama i na deflator (uvodna izjava 1.), upućivanja na Instrument ECF InvestEU i mehanizam provedbe Globalna Europa (uvodne izjave 19. i 20.), upućivanje na Uredbu o uspješnosti (uvodna izjava 28.), trajanje programa (članak 1.), proračun (članak 4.), potporu koja će se pružati putem Instrumenta InvestEU i mehanizma provedbe Globalna Europa (članak 8. stavci od 3. do 5.) te diferencirane stope sufinanciranja (članak 10. stavci od 6. do 8.). Odredbe u zagradama mogu se tijekom pregovora preispitati ako to bude potrebno.
9. U kompromisnom tekstu predsjedništva također su izostavljena pitanja povezana s dodatnim fiksnim izdvajanjem sredstava i geografskom ravnotežom za koja je utvrđeno da su međusektorske prirode i nadilaze Program CEF-a.
10. Izmjene horizontalnih odredaba:
 - a) **Ciljevi Programa** – članak 3. – veći naglasak stavljen je na doprinos CEF-a dekarbonizaciji, integraciji i konkurentnosti jedinstvenog tržišta. U uvodnim izjavama umetnut je poseban tekst u kojem se naglašava potreba da se pri razmatranju prekogranične dimenzije projekata uzmu u obzir zemljopisne posebnosti svake države članice.
 - b) **Treće zemlje pridružene Programu** – članak 7. – iako u taj članak nisu izravno unesene izmjene, u uvodnoj izjavi 31. dodana su pojašnjenja o postojećem načinu rada, među ostalim u pogledu važnosti očuvanja jednakih uvjeta.

- c) **Prihvatljivost** – članak 9. – članak je izmijenjen kako bi se poboljšala pravna stabilnost i jasnoća navođenjem kriterija prihvatljivosti i sadržaja programa rada. Dodan je novi članak 9.a o kriterijima za dodjelu i. kako bi se pojasnilo da se kriteriji za dodjelu utvrđuju u programima rada (i mogu se dodatno razraditi u dokumentima povezanim s postupkom dodjele) i ii. kako bi se utvrdili elementi koje Komisija može uzeti u obzir pri utvrđivanju kriterija za dodjelu. Te se promjene odražavaju i u uvodnoj izjavi 24. Osim toga, stavak 7. izbrisan je jer bi se mogao tumačiti na način kojim bi se znatno ograničila mogućnost podnošenja zahtjeva za financiranje infrastrukturnih projekata, posebno onih s prethodnim nacionalnim obvezama financiranja.
- d) **Usklađenost s drugim programima VFO-a** – članak 12. stavak 3.a – uvedena je odredba kojom se odražava potreba za usklađenošću i komplementarnošću između programa rada kojima se provodi Program CEF-a i Europskog fonda za konkurentnost, čime bi se, zajedno s nacionalnim i regionalnim partnerskim planovima, trebalo osigurati bolje pokrivanje financijskih potreba država članica za infrastrukturne projekte. Dodatni elementi u pogledu operativne usklađenosti obuhvaćeni su člancima i uvodnim izjavama kompromisa u zgradama.
- e) **Dodatna pravila za bespovratna sredstva** – članak 10. – uključena su pojašnjenja kako bi se osiguralo da su korisnici bespovratnih sredstava na odgovarajući način uključeni u slučaju smanjenja ili ukidanja bespovratnih sredstava.
- f) **Postupak odbora** – članci 12., 12.a i 15. – kako bi se osigurala odgovarajuća uključenost država članica u uspostavu programa rada i odabir projekata za financiranje iz CEF-a, savjetodavni postupak zamijenjen je postupkom ispitivanja. Osim toga, uključena je klauzula o nedavanju mišljenja u pogledu donošenja programa rada.

11. Izmjene odredaba koje se odnose na promet:

- a) Definicije – članak 2. – pojašnjen je ili dodan niz definicija, uključujući „prometnu infrastrukturu s dvojnou namjenom.” i „globalni projekt”.
- b) Ciljevi Programa – članak 3. – u stavku 2. točki (a) podtočki i.(1) izričito se upućuje na **europske prometne koridore** kako bi se pojasnilo područje primjene projekata koji bi mogli biti prihvatljivi za financiranje.
- c) **Prihvatljivost (projekata vojne mobilnosti)** – članak 9. stavak 4., članak 9. stavak 8. i uvodna izjava 24. istaknuta je važnost uzimanja u obzir sigurnosti i javnog reda tijekom postupaka dodjele.
- d) Nakon opsežnih savjetovanja izmijenjen je **Prilog** s okvirnim popisom projekata od zajedničkog interesa s prekograničnom dimenzijom, uglavnom kako bi se uzelo u obzir sljedeće: i. razne tehničke prilagodbe, ii. uključivanje novih prekograničnih dionica koje nisu bile navedene u izvornom prijedlogu Komisije, iii. proširenja određenih postojećih dionica u slučaju željeznica velikih brzina. Istodobno je u uvodnoj izjavi 4. naglašeno da je Prilog samo ilustrativan i kao takav ne prejudicira odabir projekata za sufinanciranje iz CEF-a niti utvrđuje financijske obveze država članica.

12. Izmjene odredaba koje se odnose na energetiku:

- a) Novom uvodnom izjavom pojašnjavaju se **veze između jačanja i dostupnosti unutarnje mreže i kapaciteta prekogranične interkonekcije**.
- b) Umetnuta je posebna formulacija kako bi se osiguralo da **se uzmu u obzir** zemljopisne posebnosti država članica, uključujući **otočne države članice**.
- c) **Definicije** – članak 2. definicija prekograničnog projekta u području obnovljive energije izmijenjena je kako bi se, prema potrebi, uzelo u obzir **priključivanje na distribucijsku ili prijenosnu mrežu**, pod uvjetom da je ona sastavni dio projekta. Ta se izmjena primjenjuje i na projekte skladištenja definirane u ovom članku.

- d) **Ciljevi Programa** – članak 3. u stavku 2. točki (b) podtočki i. izričito se naglašava **središnja uloga projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa**. Umetnuto je **uklanjanje uskih grla međupovezanosti**, dok je **zaštita kritične energetske infrastrukture** dodana otpornosti energetske infrastrukture. Zaštita kritične energetske infrastrukture uzeta je u obzir i u uvodnim izjavama. Područje primjene članka 3. stavka 2. točke (b) podtočke ii. dodatno je pojašnjeno u pogledu cilja podupiranja prekogranične energetske suradnje, tj. prvenstveno za projekte u području energije iz obnovljivih izvora.
- e) U članku 3. stavku 2. točki (b) podtočki ii. pojašnjeno je da projekti koji mogu primiti potporu putem mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uključuju i skladištenje ako su ispunjeni uvjeti u skladu s člankom 33. Uredbe (EU) 2018/1999.
- f) **Prekogranični projekti u području energije iz obnovljivih izvora** – članak 11. stavak 2. izmijenjen je kako bi se dekarbonizacija, fleksibilnost sustava i skladištenje dodali među koristi prekograničnih projekata u području obnovljive energije. Procjenjuju se i moguće posebne koristi takvih projekata ako su neodvojivo povezani sa širenjem prekograničnih energetskih mreža. To se navodi u stavku 4.

- g) **Dodjela najviše 5 % proračuna Programa mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora** – članak 11. stavak 5. izmijenjen je kako bi se dodalo da se dodjela može izvršiti i kada se njome omogućuje financiranje projekata kojima se omogućuje **troškovno učinkovita integracija obnovljivih izvora energije u energetske sustav**. Nadalje, ako je doprinos od 5 % mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora u potpunosti dodijeljen do 1. siječnja 2031., Komisija može odlučiti dodijeliti dodatni doprinos koji ne premašuje 5 % preostalog proračuna ovog Programa (novi stavak 5.a). Prije toga Komisija ocjenjuje prihvaćenost na tržištu i potražnju za prekograničnim projektima u području energije iz obnovljivih izvora te funkcioniranje mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora. Ta se izmjena navodi i u uvodnim izjavama.
- h) **Programi rada** – članak 12. – dodan je novi stavak 2. točka (a) kako bi se u programima rada u energetske sektoru jasnije uzeli u obzir projekti od zajedničkog interesa i projekti od uzajamnog interesa čiji je cilj bolja integracija unutarnjeg energetskeg tržišta, okončanje energetske izolacije i uklanjanje uskih grla elektroenergetske međupovezanosti. Navodi se i u uvodnim izjavama.
- i) U članak 12. umetnut je stavak 2. točka (b) kako bi se u programima rada naveli procijenjeni iznosi za posebne ciljeve u energetici, uzimajući u obzir kretanja energetske politike EU-a, među ostalim okvir za dekarbonizaciju energetskeg sustava. U uvodnim izjavama 10. i 18. navodi se ta izmjena.
13. U tekst su uneseni i ispravci nakon sastanka Odbora stalnih predstavnika 3. prosinca 2025. Tim se ispravicima ne mijenja značenje teksta. Njima su usklađeni pojmovi i pravopis u tekstu.

IV. ISPITIVANJE PRIJEDLOGA U OKVIRU OSTALIH INSTITUCIJA

14. Što se tiče EP-a, za prijedlog se čeka odluka odbora. Za prijedlog su zajednički odgovorni Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) i Odbor za promet i turizam (TRAN). Izvjestiteljica Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE): Kamila GASIUK-PIHOWICZ (PL, EPP) i izvjestiteljica Odbora za promet i turizam (TRAN) Oihane AGIRREGOITIA MARTÍNEZ (ES, Renew) imenovane su 3. listopada 2025. Zatraženo je mišljenje triju odbora: Odbor za sigurnost i obranu (SEDE), Odbor za okoliš, klimu i sigurnost hrane (ENVI) i Odbor za regionalni razvoj (REGI). Odbor za proračune (BUDG) trebao bi izraditi proračunsku procjenu. Parlament svoje bi svoje izvješće trebao donijeti sredinom 2026.
15. Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija trenutačno pripremaju mišljenja o zakonodavnom prijedlogu.

V. ZAKLJUČAK

16. Vijeće se poziva da donese djelomičan opći pristup na temelju teksta navedenog u prilogu ovoj napomeni.
17. Taj djelomičan opći pristup bit će mandat za pregovore Vijeća s Europskim parlamentom u okviru redovnog zakonodavnog postupka.

2025/0221 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe za razdoblje 2028. – 2034., izmjeni Uredbe (EU) 2024/1679 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/1153

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 172. prvi stavak i članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

¹ *SL L..., str.

² *SL L..., str.

- (1) Ovom se Uredbom uspostavlja program „Instrument za povezivanje Europe” (dalje u tekstu „Program”) s ciljem ubrzanja ulaganja u području transeuropskih prometnih i energetske mreže i osiguravanja financijskih sredstava, kako iz javnog tako i iz privatnog sektora, služeći se financijskom polugom, uz istodobno povećavanje pravne sigurnosti i poštovanje načela tehnološke neutralnosti. Cilj mu je i olakšati prekograničnu suradnju u području energije iz obnovljivih izvora, primjerice potporom prekograničnim projektima. Program bi trebao olakšati potpuno iskorištavanje sinergija između prometnog i energetske sektora pa tako poboljšati djelotvornost djelovanja Unije te omogućiti optimizaciju troškova provedbe. [Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za Program. Za potrebe ove Uredbe tekuće cijene izračunavaju se primjenom fiksnog deflatora od 2 %.]
- (2) Učinkovit prijevoz ljudi³ i robe neophodan je za funkcioniranje Unije i ima ključnu ulogu u poticanju konkurentnosti i gospodarskog rasta, osiguravanju kohezije i postizanju klimatskih i okolišnih ciljeva. Slobodno i učinkovito kretanje građana i robe na dobro povezanom i potpunom jedinstvenom tržištu poboljšava povezivost, osigurava pristup radnim mjestima i uslugama te podupire lokalna gospodarstva i trgovinu. Istodobno, dekarboniziran i održiv prometni sustav uvjet je za postizanje klimatskih ciljeva Unije i prestanak strateške i neodržive ovisnosti gospodarstva Unije o fosilnim gorivima. Učinkovit i siguran prijevoz tereta neophodan je za opskrbu građana potrebnom robom, funkcioniranje našeg gospodarstva i podupiranje naše vojne sigurnosti. U Draghijevu izvješću o budućnosti konkurentnosti Europe⁴ prepoznaje se važnost povećanja ulaganja u prometnu infrastrukturu i naglašava potreba za integriranim tržištem multimodalnog prijevoza, kao i velika potražnja za dekarbonizacijom i čistim rješenjima. U istom se izvješću poziva na poticanje digitalizacije u svim glavnim gospodarskim sektorima u Uniji, uključujući promet. U Lettinu izvješću o budućnosti unutarnjeg tržišta prometni sektor ističe se kao ključno područje u kojem je dublja europska integracija neophodna za potpuno oslobađanje potencijala unutarnjeg tržišta.

³ Uključujući osobe sa smanjenom pokretljivošću i invaliditetom.

⁴ Mario Draghi, „Strategija za konkurentnost Europe”, rujan 2024., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

Uz to, u tom izvješću posebno se ističe potreba za dovršetkom mreže TEN-T i potencijal paneuropske mreže željeznica velikih brzina za pravu revoluciju putovanja u Europi i poticanje integracije Unije. U Niinistöovu izvješću o europskoj civilnoj i vojnoj spremnosti naglašava se važnost prometnih koridora dvojne namjene za kretanja vojske i lance opskrbe te otpornosti prometne infrastrukture na klimatske promjene, kao i potreba za sigurnim pomorskim opskrbnim putovima za vanjsku trgovinu Unije.

- (3) Unija bi trebala poticati projekte u regijama u nepovoljnom položaju, slabije povezanim, ruralnim, otočnim, obalnim, perifernim, zakrčenim, najudaljenijim ili izoliranim regijama **i državama članicama kao i otočnim državama članicama** kako bi se **smanjila energetska izolacija i** omogućio pristup transeuropskim energetske i prometnim mrežama, uz istodobnu korist za cijelu Uniju u pogledu sigurnosti, konkurentnosti te socijalne, gospodarske i teritorijalne kohezije. Uredbom (EU) 2024/1679 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ utvrđena je infrastruktura transeuropske prometne mreže, utvrđeni su zahtjevi koje ona mora ispuniti i predviđene su mjere za njezinu provedbu. Tom se uredbom predviđa dovršetak osnovne mreže transeuropske prometne mreže do 2030. i proširene osnovne mreže do 2040. stvaranjem nove infrastrukture te znatnom modernizacijom i obnovom postojeće infrastrukture. Time će se uspostaviti visokoučinkovita mreža za prijevoz putnika i robe.

⁵ Uredba (EU) 2024/1679 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže, izmjeni Uredbe (EU) 2021/1153 i Uredbe (EU) br. 913/2010 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1315/2013 (SL L, 2024/1679, 28.6.2024.).

(4) Kako bi se ostvarili ciljevi utvrđeni u Uredbi (EU) 2024/1679, potrebno je financijski podupirati razvoj **projekata od zajedničkog interesa** s prekograničnom **dimenzijom putem nove ili poboljšane infrastrukture, uključujući izgradnju veza koje nedostaju. Takva prekogranična dimenzija prisutna je na europskim prometnim koridorima, uključujući željezničke dionice i dionice unutarnjih plovni putova koje su navedene u Prilogu ovoj Uredbi. Ovaj Prilog uključuje i dodatne projekte na sveobuhvatnoj mreži, kao i[...] luke koje zajedno sa[...] svojim vezama sa zaleđem imaju prekograničnu dimenziju. Okvirni popis projekata od zajedničkog interesa s prekograničnom dimenzijom naveden u Prilogu ilustrativan je, nepovlašten i ne prejudicira članak 8. stavak 5. Uredbe (EU) 2024/1679. Projekti od zajedničkog interesa s prekograničnom dimenzijom koji nisu uključeni u prilog nisu isključeni iz potpore na temelju ovog Programa pod uvjetom da ispunjavaju relevantne kriterije. Pri razmatranju prekogranične dimenzije projekata prihvatljivih za financiranje na temelju ovog Programa trebalo bi uzeti u obzir zemljopisnu posebnost svake države članice, posebno otočnih država članica.[...]**

(4a) Programom bi se trebao podupirati razvoj pametne, otporne i održive mreže TEN-T. Pametna mreža TEN-T trebala bi biti opremljena interoperabilnim i digitalnim sustavima za upravljanje prometom, kao što su ERTMS, ITS, SESAR, VTMS i RIS. Otporna mreža TEN-T trebala bi biti spremna za suočavanje s promjenjivim klimatskim i geopolitičkim kontekstom, kao i s prirodnim opasnostima, hibridnim i kibernetičkim prijetnjama, katastrofama i poremećajima uzrokovanim ljudskim djelovanjem. Održiva mreža TEN-T trebala bi omogućiti dekarbonizirani promet, primjerice uvođenjem alternativnih goriva. Osim toga, prijevoz na velike udaljenosti trpi zbog nedostatka interoperabilnosti i infrastrukture koja omogućuje siguran promet; Programom bi se također trebala riješiti ta pitanja.[...]

- (4b) [...] Ako je primjenjivo, [...] djelovanja koja se podupiru Programom [...] **trebala bi biti** usklađena s planovima rada za koridore izrađenima u skladu s člankom 54. Uredbe (EU) 2024/1679 i cjelokupnim razvojem mreže u pogledu učinkovitosti i interoperabilnosti.
- (5) U Zajedničkoj bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.⁶ prepoznaje se da vojna mobilnost ima ključnu ulogu u europskoj sigurnosti i obrani te je istaknuta dodana vrijednost Unije za potporu infrastrukturi s dvojnomo namjenom za mobilnost. U Uredbu (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ prvi je put uključena namjenska financijska omotnica za razvoj civilno-obrambene prometne infrastrukture s dvojnomo namjenom. Od vitalne je važnosti da prometna infrastruktura Unije omogući brzo i učinkovito kretanje vojnog osoblja, materijala i opreme zračnim, kopnenim i vodnim putovima. U skladu s tim, infrastrukturu za sve vrste prijevoza [...] trebalo bi nadograditi kako bi se ispunili vojni zahtjevi. Program bi trebao težiti komplementarnosti s određenim aktivnostima koje se podupiru u okviru Europskog fonda za konkurentnost (također u pogledu važnih projekata od zajedničkog europskog interesa – IPCEI), posebno s ciljem boljeg pristupa država članica sposobnostima vojne mobilnosti i povećanja njihove dostupnosti te podupiranja razvoja digitalnih rješenja za olakšavanje vojne mobilnosti, kao i s mjerama koje se podupiru u okviru nacionalnih i regionalnih planova partnerstva.

⁶ Zajednička bijela knjiga o europskoj obrambenoj spremnosti 2030., JOIN(2025) 120 final, 19. ožujka 2025.

⁷ Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021., str. 38., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

- (6) U području vojne mobilnosti cilj je Programa doprinijeti omogućivanju brzog prijevoza velikih količina vojne opreme i velikog broja osoblja širom EU-a, uzimajući u obzir vojno stručno znanje na razini EU-a. Program bi trebao biti u skladu s naporima EU-a za povećanje obrambene spremnosti EU-a kako je navedeno u Zajedničkoj Bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti 2030. **i u potpunosti poštovati suverenitet država članica EU-a nad njihovim nacionalnim državnim područjem i nacionalnim postupcima donošenja odluka o vojnoj mobilnosti. Program bi se trebao usredotočiti na djelovanja povezana s četiri prioritetna koridora za vojnu mobilnost u EU-u utvrđene u Prilogu II. „Vojnim zahtjevima za vojnu mobilnost unutar i izvan Unije”, kako ih je Vijeće odobrilo 17. ožujka 2025. i u svim naknadnim revizijama odobrenima nakon toga. Time se ne bi trebala isključiti mogućnost podupiranja drugih djelovanja u području infrastrukture s dvojnog namjenom, u skladu s kriterijima utvrđenima u ovoj Uredbi.**
- (7) Unija je razvila vlastite svemirske sustave za određivanje položaja, navigaciju i određivanje vremena (PNT) (Galileo, EGNOS i LEO PNT), vlastiti program za promatranje i praćenje Zemlje (Copernicus, EOGS) i vlastitu sigurnu povezivost (GOVSATCOM i IRIS²). Svi oni nude napredne usluge kojima se stvaraju znatne gospodarske koristi za javne i privatne korisnike. Stoga bi svaka prometna ili energetska infrastruktura koja se financira iz CEF-a, u kojoj se koristi PNT ili usluge promatranja Zemlje, trebala biti tehnički kompatibilna s tim sustavima. Kako bi se osigurala ta kompatibilnost, programom rada može se, prema potrebi, osigurati da su djelovanja koja se podupiru u okviru CEF-a, a koja uključuju PNT, tehnologiju povezivosti ili promatranja, tehnički kompatibilna sa svemirskim sustavima EU-a.
- (8) U strategiji PROTECT EU naglašava se da se sve naše slobode temelje na sigurnosti i da sigurnosna pitanja treba redovito uključivati u sve politike EU-a.

(9) Širenje i nadogradnja energetske infrastrukture ključan su uvjet za potpunu i međusobno povezanu energetska uniju, čime se jamči energetska sigurnost i neovisnost Unije, cjenovna pristupačnost energije i industrijska konkurentnost, a istodobno ispunjavaju klimatski i energetske ciljevi Unije do 2030. i postiže klimatska neutralnost do 2050. Energetske mreže neophodne su za uvođenje dodatne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, uključujući proizvodnju energije na moru, za poticanje industrijske dekarbonizacije i elektrifikacije te za osiguravanje funkcionalnog, **fleksibilnog** i konkurentnog unutarnjeg energetskeg tržišta koje omogućuje sigurnu i cjenovno pristupačnu opskrbu energijom, **među ostalim povezivanjem područja s visokim potencijalom za proizvodnju energije s budućom potražnjom**. U Draghijevom izvješću prepoznaje se i važnost većeg ulaganja u energetska infrastrukturu. U njemu je poseban naglasak na ulaganjima u energetske mreže i potrebi za brzim povećanjem stavljanja u pogon prekogranične energetske infrastrukture kako bi se osigurala integracija energije iz obnovljivih izvora u europski sustav i dekarbonizirala europska industrija. U planu za čistu industriju⁸ i Akcijskom planu za priuštivu energiju⁹ Komisija je istaknula ključnu ulogu dovršetka energetske unije ulaganjem u energetska infrastrukturu i prekogranične mreže **te njihovom uspostavom** za zaštitu konkurentnosti europske industrije i blagostanja ljudi, kao i za cjenovnu pristupačnost i sigurnost opskrbe energijom. U Akcijskom planu za priuštivu energiju navodi se da bi svaka osoba, zajednica i poduzeće trebali imati koristi od prelaska na čistu energiju. Prema izvješću Agencije za suradnju energetske regulatora o praćenju elektroenergetske infrastrukture¹⁰, potrebe za prekograničnim kapacitetom iznosit će 66 GW do 2030., od čega 32 GW još uvijek nedostaje. Potpora Programa prekograničnim projektima imat će važnu ulogu u rješavanju tog pitanja.

⁸ COM/2025/85 final

⁹ COM/2025/79 final

¹⁰ ACER: Razvoj elektroenergetske infrastrukture radi potpore konkurentnom i održivom energetskeg sustavu – Izvješće o praćenju, izdanje iz 2024., https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf.

- (10) Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti prekograničnim energetske interkonekcijama, uključujući složene projekte kao što su hibridni interkonekcijski vodovi, uključujući one potrebne za postizanje cilja elektroenergetske međupovezanosti od 15 % u 2030. utvrđenog Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. **Komisija je u Akcijskom planu za priuštivu energiju istaknula da će ambiciozna elektrifikacija energetske sustava i povećavanje proizvodnje iz čistih izvora povećati energetske učinkovitost energetske sektora u cjelini, pomoći u dekarbonizaciji industrijske sektora, sektora mobilnosti te, s drugim rješenjima, sektora grijanja i hlađenja i povećati udio čiste i domaće proizvodnje energije te je najavila pokretanje Akcijske plana za elektrifikaciju 2026.**
- (11) Uredbom (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća¹² utvrđene se smjernice za pravovremen razvoj i interoperabilnost transeuropske energetske infrastrukture. U njoj se predviđa utvrđivanje projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa te se određuju uvjeti prihvatljivosti tih projekata za financijsku pomoć Unije. S obzirom na njihovu prekograničnu prirodu, projekti od zajedničkog interesa i projekti od uzajamnog interesa stvaraju znatne pozitivne vanjske učinke i potiču solidarnost, ali i uzrokuju specifične poteškoće nositeljima projekata zbog svoje višedržavne prirode, pitanja koordinacije i često asimetrične raspodjele troškova i koristi **među zemljama domaćinima i izvan njih.**

¹¹ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹² Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o smjernicama za transeuropsku energetske infrastrukturu, izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013 (SL L 152, 3.6.2022., str. 45., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

Stoga je za takve projekte potrebna potpora na razini Unije **i trebalo bi im posvetiti posebnu pozornost u okviru energetske ciljeva ovog Programa, u skladu s navedenom raspodjelom sredstava iz Uredbe (EU) 2021/1153. Kao što je bio slučaj s Instrumentom za povezivanje Europe za razdoblje 2021. – 2027., Komisija bi trebala redovito ocjenjivati korištenje sredstava u okviru energetske ciljeva ovog Programa kako bi se osigurala odgovarajuća raspršenost u skladu s potražnjom na tržištu i potrebom za dovršetkom energetske unije.**

- (12) U području energetike Programom se želi doprinijeti razvoju projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa radi promicanja integracije energetske tržišta i prekogranične interoperabilnosti energetske mreža. Nadalje, cilj je Programa olakšati dekarbonizaciju, **smanjiti energetske izolacije i ukloniti uska grla međupovezanosti**, promovirati energetske učinkovitost i zajamčiti sigurnost opskrbe te olakšati prekograničnu suradnju u području energetike, uključujući proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i postrojenja za skladištenje koja ne ispunjavaju kriterije prihvatljivosti iz Uredbe (EU) 2022/869. **U obzir bi trebalo uzeti zemljopisnu posebnost svake države članice, posebno otočnih država članica, pri razmatranju prekogranične dimenzije projekata prihvatljivih za financiranje na temelju ovog Programa kao i pri procjeni energetske izolacije, ranjivosti i sigurnosti opskrbe.** Pritom bi trebalo uzeti u obzir interese svih dionika na koje bi to moglo utjecati te bi trebalo provesti analizu troškova i koristi projekata.
- (13) Prekogranična suradnja među državama članicama ili između država članica i trećih zemalja u području energije iz obnovljivih izvora ključna je za postizanje ciljeva Unije u pogledu dekarbonizacije, konkurentnosti, dovršetka unutarnjeg energetske tržišta i sigurnosti opskrbe na troškovno učinkovit i održiv način. Cilj je Programa ukloniti rizik da će bez financijske pomoći Unije prekogranična suradnja ostati nedostatna.

- (14) Prekogrančni projekti u području energije iz obnovljivih izvora trebali bi donijeti uštede troškova pri uvođenju **i integraciji** energije iz obnovljivih izvora u Uniji ili druge koristi za **dekarbonizaciju**, integraciju sustava, **skladištenje i fleksibilnost sustava**, sigurnost opskrbe, konkurentnost ili inovacije[...]. Pri odabiru projekata Komisija bi posebno trebala uzeti u obzir njihov doprinos daljnjoj integraciji unutarnjeg energetskeg tržišta Unije i nastojati, ako je to moguće, uzeti u obzir geografsku ravnotežu. **Aranžmani za prekogranične projekte skladištenja u području energije iz obnovljivih izvora ne bi trebali biti ograničeni na susjedne države članice i fizičku isporuku energije ili usluge fleksibilnosti.** U slučaju bespovratnih sredstava za radove prijavitelj bi trebao dokazati potrebu za prevladavanjem neuspjeha tržišta ili financijskih prepreka kao što su nedovoljna komercijalna održivost, visoki početni troškovi ili nedostatak tržišnog financiranja.
- (15) Program bi trebao omogućiti prijenos sredstava u mehanizam Unije za **financiranje** energije iz obnovljivih izvora uspostavljen člankom 33. Uredbe (EU) 2018/1999¹³ kako bi se osigurao doprinos poticajnom okviru utvrđenom u članku 3. stavku 5. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴, **uključujući tehničku i administrativnu pomoć za provedbu mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora.** Taj se prijenos može odnositi i na projekte koji su obuhvaćeni definicijom prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora. Tamo gdje je to relevantno, Komisija bi trebala nastojati tu financijsku potporu prvenstveno namijeniti projektima kojima se jača daljnja integracija unutarnjeg energetskeg tržišta Unije, uključujući prekogranične projekte u području energije iz obnovljivih izvora.

¹³ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskeg unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP)

¹⁴ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

Ako su sredstva prenesena u mehanizam Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora u potpunosti dodijeljena do 1. siječnja 2031., Komisija može dalje prenijeti dodatnih 5 % preostalog proračuna ovog Programa predviđenog za posebne ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b), na temelju detaljne ocjene prihvaćenosti na tržištu prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora i potražnje za njima, imajući na umu potrebu za dostupnim financiranjem koje je potrebno, kao središnji cilj, za potporu razvoju projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa u skladu s ciljevima Programa iz članka 3. stavka 2. točke (b).

- (16) Trebalo bi osigurati sinergije između razvoja transeuropskih prometnih i energetske mreže i prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora sa snažnim prekograničnim učinkom koje se podupire iz CEF-a te prometnih i energetske projekata u okviru nacionalnih i regionalnih planova partnerstva, Okvirnog programa za istraživanje i inovacije te Europskog fonda za konkurentnost. Sinergije bi mogle podrazumijevati i potporu za važne projekte od zajedničkog europskog interesa (IPCEI) s fokusom na prekograničnoj infrastrukturi u prometnom i energetske sektoru.

(16a) Širenje, jačanje i dostupnost infrastrukture unutarnje mreže ključni su za osiguravanje odgovarajuće i pouzdane upotrebe kapaciteta prekogranične međupovezanosti, rješavanje infrastrukturnih uskih grla kao što su strukturna zagušenja u nacionalnim elektroenergetskim mrežama, podupiranje daljnje integracije unutarnjeg energetskeg tržišta i dovršetak energetske koridora, čime se u konačnici doprinosi ostvarenju energetske unije i pristupačnih cijena energije te podupire konkurentnost Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2022/869 nacionalni infrastrukturni projekti sa znatnim prekograničnim učinkom mogu se klasificirati kao projekti od zajedničkog interesa ili projekti od zajedničkog interesa kako bi se djelotvorno poduprla i omogućila prekogranična međupovezivost, ne dovodeći u pitanje prekograničnu raspodjelu troškova.

- (16b) Zaštita kritične prometne i energetske infrastrukture hitno je potrebna kako bi se osigurala sigurnost Unije i nastavak opskrbe energijom. Kao odgovor na nove prijetnje, mjere za zaštitu kritične energetske infrastrukture razlikuju se po opsegu, prirodi i hitnosti. Uz potpuno poštovanje suvereniteta država članica EU-a nad njihovim interesima nacionalne sigurnosti, zaštitne mjere, uključujući one povezane s kibernetičkom sigurnošću, za osiguravanje otpornosti i robusnosti u razvoju i nadogradnji projekata od posebne su važnosti za prekogranične infrastrukturne projekte u Uniji i trebalo bi ih razmotriti u odnosu na razvoj projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa.**
- (17) Program bi također trebao težiti usklađenosti s djelovanjima koja se financiraju u okviru instrumenta Globalna Europa. Važno je da transeuropske prometne i energetske mreže budu dobro povezane s trećim zemljama. Odgovarajućim okvirima politike utvrđuju se projekti od zajedničkog interesa između država članica i trećih zemalja ili projekti od uzajamnog interesa, koji su prioritetni za prometne i energetske veze iz tih trećih zemalja i prema njima. Za te bi projekte potporu koja se pruža u okviru Programa trebalo blisko koordinirati s potporom koja se pruža u okviru instrumenta Globalna Europa. U području prometa prednost bi trebalo dati prekograničnim dionicama **s trećim zemljama** navedenima u Prilogu ovoj Uredbi **kako bi se osigurala provedba indikativne mreže TEN-T kako je utvrđeno u Prilogu IV. Uredbi (EU) 2024/1679.**
- (18) U gospodarskom, socijalnom i geopolitičkom okruženju koje se brzo mijenja nedavno iskustvo ukazuje na potrebu za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i programima Unije. U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima CEF-a pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u relevantnim dokumentima koje je objavila Komisija, u zaključcima Vijeća i rezolucijama Europskog parlamenta, a ujedno osigurati dostatnu predvidljivost za izvršenje proračuna. **Pri provedbi posebnih ciljeva CEF-a u energetici putem programa rada trebalo bi navesti procijenjene iznose za posebne ciljeve u području energetike.**

- (19) [Kako bi se osigurala dosljednost, proračunsko jamstvo i financijski instrumenti u okviru Programa, uključujući kad se kombiniraju s drugim oblicima bespovratne potpore u operacijama mješovitog financiranja, trebalo bi izvršavati u skladu s primjenjivim pravilima instrumenta ECF InvestEU i mehanizama provedbe GE na temelju sporazuma sklopljenih za tu vrstu potpore u okviru instrumenta ECF InvestEU i mehanizama provedbe GE.]
- (20) [Ako se potpora Unije u okviru Programa pruža u obliku proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, takva potpora trebala bi se pružati isključivo u okviru instrumenta ECF InvestEU i mehanizama provedbe GE u skladu s primjenjivim pravilima instrumenta ECF InvestEU i mehanizama provedbe GE.] Ako se instrumentom ECF InvestEU ostvaruju ciljevi ovog Programa, savjetodavna potpora trebala bi biti dostupna svim državama članicama na njihov zahtjev. Takva bi potpora mogla uključivati izgradnju kapaciteta, potporu za utvrđivanje, pripremu i provedbu projekata, kao i savjetovanje o financijskim instrumentima i platformama za ulaganja.
- (21) U Programu bi se trebala optimizirati iskorištenost dostupnih sredstava detaljnim praćenjem dostupnih sredstava i primjenom, prema potrebi, smanjenja ili ukidanja bespovratnih sredstava. Time bi se trebala omogućiti preraspodjela proračuna namijenjenog djelovanju koji ostaje nepotrošen tijekom utvrđenog vremenskog roka na druga djelovanja obuhvaćena područjem primjene ovog Programa.

- (22) S obzirom na opseg potrebnih radova, može se dogoditi da se za provedbu prekogranične dionice usporedno provodi nekoliko aktivnosti koje se podupiru prema različitim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava, ali doprinose istom cilju koji se naziva „globalni projekt”. Kako bi se doprinijelo učinkovitijoj upotrebi resursa Unije i osiguralo da se važni infrastrukturni ciljevi mogu u potpunosti ostvariti, u Programu bi se trebalo omogućiti preusmjerenje dostupnih sredstava u okviru istog globalnog projekta. Ne dovodeći u pitanje primjenu natjecateljskih postupaka u skladu s člankom 192. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵ i uz odredbe članka 198. te uredbe, izmjenama izvornih djelovanja trebalo bi biti moguće tako preusmjeriti sredstva, podložno uvjetima utvrđenima u programu rada, uključujući maksimalni doprinos Unije.
- (23) Na Program se primjenjuje Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća. Njome se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.

¹⁵ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (24) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 u programima rada i dokumentaciji poziva utvrdit će se više tehničkih pojedinosti o provedbi proračuna za sve politike koje se podupiru iz Programa, uključujući [...] **detaljnije** kriterije prihvatljivosti i kriterije za dodjelu ovisno o instrumentu izvršenja proračuna, bilo da je riječ o bespovratnim sredstvima ili javnoj nabavi, te o posebnim ciljevima [...] **Programa** koji se žele postići, **među ostalim tako da se uzimaju u obzir kretanja energetske politike za 2030., 2040. i do 2050. Takvim kriterijima za dodjelu mogli bi se uzeti u obzir, na primjer prioritet i hitnost, kvaliteta zahtjeva, učinak, zrelost, kao i katalitički učinak djelovanja kako bi se ocijenio projekt.** U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti trebala bi se primjenjivati na visokorizične dobavljače iz sigurnosnih razloga. **To bi posebno trebalo uzeti u obzir za djelovanja u području vojne mobilnosti.**
-

- (25) Potporom iz Programa trebala bi se potaknuti ulaganja uklanjanjem neuspjeha tržišta ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne, na proporcionalan način, izbjegavanjem udvostručavanja ili istiskivanja te poticanjem privatnog financiranja, i ostvariti jasna dodana vrijednost Unije. Ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 107. i 108. UFEU-a na nacionalna sredstva, tim pristupom bi se također trebala osigurati dosljednost između djelovanja u okviru Programa i pravila o državnim potporama, čime bi se izbjeglo neopravdano narušavanje natjecanja na unutarnjem tržištu. **Slično tome, kombinacije s programima potpore kao što su ugovori za kompenzaciju razlike, trebale bi biti moguće ako se osigura usklađenost s pravilima o državnim potporama i izbjegne narušavanje tržišnog natjecanja.** Nadalje, mjere CEF-a i Unije štednje i ulaganja¹⁶ mogu se uzajamno podupirati jer javno financiranje može biti djelotvorno za smanjenje rizika velikih infrastrukturnih projekata i privlačenje privatnih ulaganja u EU-u i tako stvoriti znatan učinak poluge. **Na primjer, Program bi trebao biti otvoren za projekte javno-privatnog partnerstva.** Istodobno, sve veća dostupnost učinkovitih instrumenata za zajednička ulaganja, kao što su europski fondovi za dugoročna ulaganja (ELTIF), može djelotvorno poticati dugoročna ulaganja institucionalnih i drugih privatnih ulagača u infrastrukturne projekte, čime se dopunjuju i povećavaju sredstva dostupna iz CEF-a.
- (26) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Programa putem programâ rada, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te ovlasti treba izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmom nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije¹⁷.

¹⁶ COM/2025/124 final

¹⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije, SL L 55, 28.2.2011., str. 13–18.

(27) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95¹⁹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96²⁰ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939²¹ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća²².

¹⁸ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999, SL L 248, 18.9.2013., str. 1.

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>

¹⁹ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

LI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>.

²⁰ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>.

²¹ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>.

²² Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije u potpunosti surađuje u zaštiti financijskih interesa Unije, dodjeljuje potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu i osigurava da im svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava. Te treće zemlje pridružene programu dužne su dodijeliti odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu prava i pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti.

- (28) [Program se provodi u skladu s Uredbom (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [Uredba o okviru uspješnosti], kojom se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, uključujući pravila kojima se osigurava ujednačena primjena načela nenanošenja bitne štete i rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravila za praćenje i izvještavanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za financiranje, pravila za evaluaciju programa te druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti.]
- (29) Na temelju članka 85. stavka 1. Odluke Vijeća (EU) 2021/1764²³ osobe i subjekti s poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima (OCT) prihvatljivi su za financiranje u skladu s pravilima i ciljevima Programa i mogućih režima koji se primjenjuju na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani.
- (30) U Programu bi se trebala poštovati prava osoba s invaliditetom, a posebno bi im se trebala osigurati pristupačnost, posebno u prometnom sektoru.

²³ Odluka Vijeća (EU) 2021/1764 od 5. listopada 2021. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane (Odluka o prekomorskom pridruživanju, uključujući Grenland) (SL L 355, 7.10.2021., str. 6., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

- (31) Program bi trebao biti otvoren za suradnju s trećim zemljama ako je to u interesu Unije. U toj mjeri Unija može u potpunosti ili djelomično uključiti treće zemlje u aktivnosti koje su sastavni dio Programa. **Moguće je podupirati projekte koji uključuju subjekte iz trećih zemalja, podložno odobrenju dotičnih država članica i kad god je to ključno za provedbu djelovanja i doprinosi ciljevima utvrđenima u članku 3. Pridruživanje bi moglo omogućiti daljnji pristup Programu, primjerice u pogledu prihvatljivosti ili sudjelovanja pridružene treće zemlje kao promatrača u postupku odbora.** Pri pridruživanju bi trebalo osigurati pravednu ravnotežu doprinosa i koristi treće zemlje te zaštitu financijskih i sigurnosnih interesa Unije. **Time bi se trebali osigurati i jednaki uvjeti u pomorskom prometu sprečavanjem izmještanja emisija ugljika u skladu s uvodnom izjavom 41. i člankom 9. Uredbe (EU) 2024/1679. Suradnju s trećim zemljama na prekograničnim projektima u području energije iz obnovljivih izvora trebalo bi uspostaviti u okviru utvrđenom u Direktivi (EU) 2018/2001, kad god je to primjenjivo.**
- (32) Kako bi se na odgovarajući način uzeo u obzir razvoj transeuropske mreže, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenama okvirnog popisa projekata od zajedničkog interesa u Prilogu ovoj Uredbi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁴ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

²⁴ SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (33) Člankom 12. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1153 Komisija se ovlašćuje za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju infrastrukturni zahtjevi primjenjivi na određene kategorije djelovanja koja se odnose na infrastrukturu s dvojnog namjenom. Na temelju toga donesena je Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1328²⁵. Nakon revizije pravnog okvira donošenjem Uredbe (EU) 2024/1679 i kako bi se osigurala mogućnost daljnjeg ažuriranja infrastrukturnih zahtjeva neovisno o ograničenom trajanju ove Uredbe, u skladu s ovlašćivanjem iz tog akta neophodno je donijeti provedbene akte u kojima se utvrđuju infrastrukturni zahtjevi primjenjivi na određene kategorije infrastrukture s dvojnog namjenom i navesti ih u toj uredbi. Uredbu (EU) 2024/1679 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti kako bi se Komisija ovlastila za donošenje provedbenih akata u tu svrhu.
- (34) Uredbu (EU) 2021/1153 trebalo bi staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavlja se Instrument za povezivanje Europe („Program”) i utvrđuju se ciljevi Programa, njegov proračun [za razdoblje 2028. – 2034.], oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za osiguravanje tog financiranja.

²⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1328 od 10. kolovoza 2021. o utvrđivanju zahtjeva za infrastrukturu primjenjivih na određene kategorije mjera povezanih s infrastrukturom dvojnog namjene u skladu s Uredbom (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 288, 11.8.2021., str. 37., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj)

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „djelovanje” znači bilo koja aktivnost za koju je utvrđeno da je financijski i tehnički neovisna, za koju je utvrđen vremenski rok i koja je neophodna za provedbu projekta;
1.a „korisnik” znači subjekt s pravnom osobnošću s kojim je potpisan sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava;
2. „transeuropska prometna mreža” znači transeuropska prometna mreža iz Uredbe (EU) 2024/1679;
3. „projekt od zajedničkog interesa” znači projekt od zajedničkog interesa kako je definiran u članku 3. točki 1. Uredbe (EU) 2024/1679 ili članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2022/869;
4. „održiva transeuropska prometna mreža” znači transeuropska prometna mreža koja ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 5. **o resursno učinkovitoj i otpornoj mreži te zaštititi okoliša i članku 45. o novim tehnologijama i inovacijama** Uredbe (EU) 2024/1679;
5. „pametna transeuropska prometna mreža” znači transeuropska prometna mreža koja ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 43. **o sustavima informacijske i komunikacijske tehnologije u prometu i članku 45. o novim tehnologijama i inovacijama** Uredbe (EU) 2024/1679;

6. „otporna transeuropska prometna mreža” znači transeuropska prometna mreža koja ispunjava zahtjeve utvrđene u **članku 5. o resursno učinkovitoj i otpornoj mreži te zaštiti okoliša i** članku 46. **o otpornosti infrastrukture** Uredbe (EU) 2024/1679;
7. „vojna mobilnost” znači sposobnost Europske unije i njezinih država članica da brzo i učinkovito **primaju**, prevoze, premještaju, [...]raspoređuju **i održavaju** vojno osoblje, opremu i zalihe unutar i preko granica država članica, čime se osigurava pravodoban i djelotvoran odgovor [...]oružanih snaga;
- 7.a „prometna infrastruktura s dvojnog namjenom” znači infrastruktura prometne mreže koja se odnosi i na civilnu i na vojnu mobilnost;**
8. „studije” znači aktivnosti potrebne za pripremu provedbe projekta, kao što su pripremne i validacijske studije, kao i studije mapiranja, izvedivosti, evaluacije i ispitivanja, među ostalim i u obliku softvera, te sve druge mjere tehničke podrške, uključujući prethodno djelovanje za utvrđivanje i razvoj projekta i odlučivanje o njegovu financiranju, kao što su istraživanje dotičnih lokacija i priprema financijskog paketa;
9. „radovi” znači kupnja, nabava i primjena sastavnih dijelova, sustava i usluga, uključujući softver, izradu nacrtu, **nadogradnju** i izvođenje građevinskih radova i ugradnju koji se odnose na projekt, prihvaćanje radova i početak provedbe projekta;
- 9.a „globalni projekt” znači veliki projekt s prekograničnom dimenzijom koji je podijeljen na nekoliko djelovanja i na koji se primjenjuje nekoliko sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;**
10. „projekt od uzajamnog interesa” znači projekt od uzajamnog interesa kako je definiran u članku 2. točki 6. Uredbe (EU) 2022/869;

11. „prekogраниčni projekt u području energije iz obnovljivih izvora” znači bilo koje od sljedećeg:

- (a) projekt za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora **i, ako je primjenjivo, njegovo priključivanje na distribucijsku ili prijenosnu mrežu, pod uvjetom da je ono sastavni dio projekta, učinkovito omogućuje integraciju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i pomoćni je** dio postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, koji je uključen u sporazum o suradnji u smislu članaka 8., 9., 11. ili 13. Direktive (EU) 2018/2001;
- (b) projekt skladištenja, **i, ako je primjenjivo, njegovo priključivanje na distribucijsku ili prijenosnu mrežu, pod uvjetom da je ono sastavni dio projekta, učinkovito omogućuje integraciju postrojenja za skladištenje i pomoćni je dio postrojenja za skladištenje,** uključujući postrojenje za skladištenje energije na istoj lokaciji u smislu članka 2. točke 44.d Direktive (EU) 2018/2001, kojim se podupire integracija energije iz obnovljivih izvora u energetske sustav Unije, osim postrojenja za skladištenje energije u smislu točke 1. podtočke (c) Priloga II. Uredbi (EU) 2022/869 i koji je uključen u sličan aranžman između dviju ili više država članica ili između jedne ili više država članica i jedne ili više trećih zemalja.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći su ciljevi Programa izgradnja, razvoj, sigurnost, modernizacija i dovršetak transeuropskih mreža u prometnom i energetske sektoru radi podupiranja **dekarboniziranog**, funkcionalnog, **konkurentnog i integriranog** jedinstvenog tržišta i poticanja kohezije; olakšavanje vojne mobilnosti u transeuropskim prometnim mrežama; olakšavanje prekogranične suradnje u području energije iz obnovljivih izvora; i olakšavanje sinergija između prometnih i energetske sektora.

2. Posebni su ciljevi Programa sljedeći:

(a) u prometnom sektoru:

- i. doprinijeti razvoju projekata od zajedničkog interesa koji se odnose na **učinkovite, protočne**, međusobno povezane, interoperabilne, dekarbonizirane, pametne, sigurne, održive, otporne, zaštićene i multimodalne prometne mreže u skladu s Uredbom (EU) 2024/1679, posebno:
 - (1) djelovanjima koja se odnose na projekte od zajedničkog interesa s prekograničnom dimenzijom kojima se provodi transeuropska prometna mreža, uključujući djelovanja **za europske prometne koridore, kao što su djelovanja** za okvirne dionice navedene u Prilogu ovoj Uredbi;
 - (2) djelovanjima koja se odnose na projekte od zajedničkog interesa koji se odnose na dovršetak pametne, otporne, **sigurne, interoperabilne**, dekarbonizirane i održive transeuropske prometne mreže;
 - (3) djelovanjima koja se odnose na projekte od zajedničkog interesa s prekograničnom dimenzijom s trećim zemljama kojima se provodi transeuropska prometna mreža u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) 2024/1679;
- ii. prilagoditi za dvojni namjenu prometnu infrastrukturu na dijelovima transeuropske prometne mreže s ciljem poboljšanja civilne i vojne mobilnosti, **u skladu s člankom 48. Uredbe (EU) 2024/1679**, s naglaskom na četiri prioriteta koridora za vojnu mobilnost u EU-u koji su utvrđeni u [...]Prilogu II. „Vojnim zahtjevima za vojnu mobilnost unutar i izvan **EU-a**” [...], [...]koje je Vijeće odobrilo 17.[...] ožujka 2025. i **u svim naknadnim revizijama odobrenima nakon toga**[...];

- (b) u energetsom sektoru:
- i. doprinijeti, **kao središnji cilj**, razvoju projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa kako je utvrđeno u članku 18. Uredbe (EU) 2022/869, s ciljem promicanja dovršetka energetske unije, integracije učinkovitog i konkurentnog unutarnjeg energetskeg tržišta te prekogranične i međusektorske interoperabilnosti mreža, olakšavanja dekarbonizacije gospodarstva, **okončanja energetske izolacije i uklanjanja uskih grla u međupovezanosti**, promicanja energetske učinkovitosti te **zaštite i otpornosti energetske infrastrukture i osiguravanja** [...] otpornosti i sigurnosti opskrbe;
 - ii. olakšavati prekograničnu **energetsku** suradnju [...], **prvenstveno** potporom prekograničnim projektima u području energije iz obnovljivih izvora ili putem natječajâ za nove projekte u području energije iz obnovljivih izvora i projekte **skladištenja** u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog člankom 33. Uredbe (EU) 2018/1999, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 11. stavka 5. ove Uredbe, radi postizanja ciljeva Unije u pogledu dekarbonizacije, konkurentnosti, dovršetka unutarnjeg energetskeg tržišta, otpornosti i sigurnosti opskrbe na troškovno učinkovit način.

[Članak 4.]

Proračun

1. Indikativna financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje 2028. – 2034. iznosi 81 428 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Iznos iz stavka 1. indikativno se raspoređuje kako slijedi:
 - (a) 51 515 000 000 EUR za posebne ciljeve u području prometa i vojne mobilnosti iz članka 3. stavka 2. točke (a);

- (b) 29 912 000 000 EUR za posebne ciljeve u području energetike iz članka 3. stavka 2. točke (b).
3. Proračunske obveze za aktivnosti koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na godišnje obroke tijekom nekoliko godina.
 4. Odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2034. da se pokriju potrebni troškovi i omogući upravljanje djelovanjima koja se ne završe do kraja Programa.
 5. Financijska omotnica iz stavka 1. ovog članka i iznosi dodatnih sredstava iz članka 5. mogu se upotrijebiti i za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa i smjernica specifičnih za pojedine sektore iz Uredbe (EU) 2024/1679 ili Uredbe (EU) 2022/869, npr. aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, za institucijske sustave i platforme informacijske tehnologije, aktivnosti informiranja i komunikacije, uključujući institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije, te svu drugu tehničku i administrativnu pomoć ili troškove osoblja koji nastanu za Komisiju u upravljanju Programom.]

Članak 5.

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili treće strane mogu dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose Programu, ne dovodeći u pitanje članak 107. i članak 108. UFEU-a. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev staviti na raspolaganje Programu. Komisija ta sredstva izvršava izravno ili neizravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) ili (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodaju se iznosu iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe. Ta se sredstva upotrebljavaju samo u korist dotične države članice. Ako Komisija ne preuzme pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za dodatne iznose koji su tako stavljeni na raspolaganje Programu, odgovarajući iznosi za koje nisu preuzete obveze mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti natrag na jedan ili više odgovarajućih izvornih programa ili njihovih sljednika.

Članak 6.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

1. Program se provodi u koordinaciji s drugim programima Unije. Za djelovanje za koje je primljen doprinos Unije iz drugog programa može se primiti i doprinos na temelju ovog Programa. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose na temelju Programa može primijeniti jedinstveni skup pravila i može se preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se Unijini doprinosi temelje na prihvatljivom trošku, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja i može se izračunati na proporcionalnoj osnovi, u skladu s dokumentima o uvjetima za potporu.

2. Postupci dodjele u okviru Programa mogu se provoditi zajednički u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s državama članicama, institucijama, tijelima i agencijama Unije, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama, međunarodnim financijskim institucijama ili trećim stranama („partneri u zajedničkom postupku dodjele”), pod uvjetom da je osigurana zaštita financijskih interesa Unije. Na te se postupke primjenjuje jedinstven skup pravila i oni dovode do preuzimanja jedne pravne obveze. U tu svrhu partneri u zajedničkom postupku dodjele mogu Programu staviti sredstva na raspolaganje u skladu s člankom 5. ove Uredbe ili se provedba postupka dodjele može povjeriti partnerima, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U zajedničkim postupcima dodjele predstavnici partnera u zajedničkom postupku dodjele mogu biti i članovi odbora za evaluaciju iz članka 153. stavka 3. Uredbe (EU, EURATOM) 2024/2509.

Članak 7.

Treće zemlje pridružene Programu

1. Program može biti otvoren za sudjelovanje sljedećih trećih zemalja koje će se u potpunosti ili djelomično pridružiti, u skladu s ciljevima iz članka 3. i s relevantnim međunarodnim sporazumima ili odlukama donesenima u okviru tih sporazuma koje se primjenjuju na:
- (a) članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su i članice Europskog gospodarskog prostora, kao i europske mikrodržave;
 - (b) države pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate;
 - (c) zemlje obuhvaćene europskom politikom susjedstva;
 - (d) ostale treće zemlje.

2. Sporazumima o pridruživanju sudjelovanju u Programu:

- (a) osigurava se pravedna ravnoteža u smislu doprinosa i koristi treće zemlje koja sudjeluje u Programu;
- (b) utvrđuju se uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa, koji se sastoje od operativnog doprinosa i naknade za sudjelovanje, za program i njegove administrativne troškove;
- (c) trećoj zemlji ne dodjeljuje se ovlast za donošenje odluka u Programu;
- (d) jamče se prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i zaštiti svoje financijske interese;
- (e) ako je relevantno, osigurava se zaštita sigurnosti i javnog poretka Unije.

Za potrebe točke (d) treća zemlja daje potrebna prava i pristup u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 i Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i jamstvo da su odluke o izvršenju kojima se uvodi novčana obveza na temelju članka 299. UFEU-a, kao i presude i rješenja Suda Europske unije, izravno izvršive.

Članak 8.

Provedba i oblici financiranja sredstvima Unije

- 1. Program se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) te uredbe.

2. Financiranje sredstvima Unije može biti u bilo kojem obliku u skladu s Uredbom (EU) 2024/2509, osobito u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave i nefinancijskih donacija.
3. [Ako je potpora Unije u obliku proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, pruža se isključivo u okviru Instrumenta ECF InvestEU ili mehanizma provedbe GE i izvršava u skladu s primjenjivim pravilima Instrumenta ECF InvestEU i mehanizma provedbe GE na temelju sporazuma sklopljenih u okviru Instrumenta ECF InvestEU ili mehanizama provedbe GE.]
4. [Potpora Unije u obliku proračunskog jamstva pruža se unutar maksimalnog iznosa proračunskog jamstva utvrđenog u Uredbi o GE-u ili ECF-u.]
5. [Ako se za Program upotrebljava Instrument ECF InvestEU ili mehanizam provedbe GE, u njemu se osiguravaju rezervacije za proračunsko jamstvo i financiranje financijskim instrumentima, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u obliku operacije mješovitog financiranja.]

Članak 9.

Prihvatljivost

1. [...]
2. U postupcima dodjele u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja sljedeći pravni subjekti mogu biti prihvatljivi za davanje ili primanje potpore Unije:
 - (a) subjekti s poslovnim nastanom u državi članici, **uključujući zajedničke pothvate i subjekte posebne namjene**;
 - (b) subjekti s poslovnim nastanom u pridruženoj trećoj zemlji;

(c) **iznimno, ako je financiranje takvih subjekata ključno za provedbu djelovanja i doprinosi ciljevima iz članka 3.**

i. međunarodne organizacije;

([...]**ii.**) drugi subjekti s poslovnim nastanom u nepridruženim trećim zemljama[...].

3. Uz članak 168. stavke 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pridružene treće zemlje iz članka 7. stavka 1. ove Uredbe mogu, ako je relevantno, sudjelovati u svim mehanizmima nabave iz članka 168. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i od njih ostvariti koristi. Pravila za države članice primjenjuju se *mutatis mutandis* na pridružene treće zemlje.
4. Postupci dodjele koji utječu na sigurnost ili javni poredak, osobito kad se to odnosi na stratešku imovinu i interese Unije ili njezinih država članica, ograničavaju se u skladu s člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti primjenjuju se iz sigurnosnih razloga na dobavljače koji se u skladu s pravom EU-a smatraju visokorizičnima. **Posebna pozornost posvećuje se djelovanjima u području vojne mobilnosti.**²⁶
5. U pogledu djelovanja iz članka 3. stavka 2. točke (a) **podtočke i.** ove Uredbe, pri ocjenjivanju prijedlogâ na temelju kriterija za dodjelu, ako je primjenjivo, osigurava se da su predložena djelovanja usklađena s planovima rada za koridor i provedbenim aktima iz članka 54. i članka 55. Uredbe (EU) 2024/1679 te da se pri tim djelovanjima uzima u obzir savjetodavno mišljenje odgovornog europskog koordinatora na temelju članka 52. stavka 9. te uredbe.

²⁶ **U očekivanju ishoda horizontalnih rasprava o VFO-u možda će biti potrebno dodatno razmotriti ograničenja prihvatljivosti u pogledu vojne mobilnosti.**

6. Prijedloge za dodjelu bespovratnih sredstava podnosi jedna ili više država članica ili se podnose uz odobrenje država članica na koje se odnosi projekt[...].
7. [...]
8. [...]U programima rada iz **članka 12. ove Uredbe i** članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 [...] **utvrđuju se:**
- a) očekivani rezultati;**
 - b) djelovanja koja se podupiru, uključujući studije i radove;**
 - c) okvirni vremenski raspored;**
 - d) okvirni raspoloživi iznosi;**
 - e) oblici doprinosa Unije;**
 - f) stope sufinanciranja;**
 - g) [...] ako je primjenjivo, detaljniji kriteriji prihvatljivosti za posebna djelovanja kako bi se osiguralo postizanje ciljeva utvrđenih u članku 3. ove Uredbe, kao i ograničenja u skladu sa stavkom 4. ovog članka.**

Članak 9.a

Kriteriji za dodjelu

U programima rada utvrđuju se transparentni kriteriji za odabir i dodjelu, koji se mogu dodatno razraditi u dokumentima povezanim s postupkom dodjele. Takvim kriterijima za dodjelu mogu se uzeti u obzir prioritet i hitnost, kvaliteta zahtjeva, učinak, zrelost, kao i katalitički učinak djelovanja kako bi se ocijenio projekt.

Članak 10.

Dopunska pravila za bespovratna sredstva

1. Osim razloga za smanjenje utvrđenih u članku 132. stavku 4. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, iznos bespovratnih sredstava može se smanjiti pod sljedećim uvjetima:
 - (a) za studije, ako djelovanje nije započelo u roku od godinu dana od datuma početka navedenog u sporazumu o bespovratnim sredstvima;
 - (b) za radove, ako djelovanje nije započelo u roku od dvije godine od datuma početka navedenog u sporazumu o bespovratnim sredstvima;
 - (c) ako je nakon preispitivanja napretka djelovanja utvrđeno da je provedba djelovanja toliko kasnila da se njegovi ciljevi vjerojatno neće postići.
2. Ugovor o bespovratnim sredstvima može se izmijeniti ili raskinuti na temelju uvjeta navedenih u stavku 1.

Prije donošenja bilo kakve odluke u vezi sa smanjenjem ili prekidom dodjele bespovratnih sredstava, predmet se sveobuhvatno ispituje i dotičnim korisnicima daje se mogućnost da unutar razumnog roka dostave svoje primjedbe.

3. Raspoloživa odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja proizlaze iz primjene stavka 1. ili 2. stavlja se na raspolaganje u okviru ovog Programa.
4. Ne dovodeći u pitanje primjenu natječajnih postupaka kad god je to primjereno u skladu s člankom 192. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i uz članak 198. te uredbe, u programu rada iz članka 12. ove Uredbe može se, ako je to propisno opravdano s obzirom na potrebu za olakšavanjem dovršetka globalnog projekta, utvrditi djelovanje i korisnike te iznos do kojeg se može pozvati da se podnesu prijedlozi za produljenje tekućih ili dovršenih djelovanja u okviru Programa, uz istodobno osiguravanje jednakog tretmana i transparentnosti u skladu s člankom 191. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodjela za djelovanja koja su u tijeku može biti u obliku izmjene izvornog djelovanja dodavanjem novih aktivnosti i povećanjem maksimalnog doprinosa Unije **koji korisnici ovog izvornog sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava trebaju upotrijebiti za dovršetak globalnog projekta.** Odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz stavka 3. ovog članka upotrebljavaju se za pokrivanje iznosa rezerviranih u programu rada za takve dodjele.
5. [Iznos financijske potpore Unije za studije ne smije premašiti 50 % ukupnih prihvatljivih troškova.]
6. [Za radove koji se odnose na posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a) iznos financijske potpore Unije ne smije premašiti 50 % ukupnih prihvatljivih troškova. Za djelovanja koja se provode u državama članicama s BND-om po stanovniku manjim od 90 % BND-a Unije iznos financijske potpore Unije ne smije premašiti 75 % ukupnih prihvatljivih troškova.]
7. [Za radove koji se odnose na posebne ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b) primjenjuje se sljedeće:
 - (a) iznos financijske potpore Unije ne smije premašiti 50 % ukupnih prihvatljivih troškova;

- (b) stope sufinanciranja iz točke (a) mogu se povećati na najviše 75 % ukupnih prihvatljivih troškova za djelovanja kojima se doprinosi razvoju projekata od zajedničkog interesa koji, na temelju dokaza iz članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2022/869, pružaju visok stupanj sigurnosti opskrbe na regionalnoj razini ili razini Unije, jačaju solidarnost Unije ili nude vrlo inovativna rješenja.]
8. [U prometnom i energetsom sektoru, za radove provedene u najudaljenijim regijama, primjenjuje se posebna najviša stopa sufinanciranja od 60 %.]
9. Potporom iz Programa ubrzavaju se ili potiču ulaganja uklanjanjem neuspjeha tržišta ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne, na proporcionalan način, izbjegavanjem udvostručavanja ili istiskivanja te poticanjem privatnog financiranja, i ostvaruje dodana vrijednost Unije.

Članak 11.

Prekogranični projekti u području energije iz obnovljivih izvora

1. Komisija najmanje jednom godišnje provodi [...] **poziv za financiranje** prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora na temelju kriterija i postupka utvrđenih u ovom članku, u delegiranom aktu iz stavka 4. ovog članka i povezanom programu rada iz članka 12.
2. Prekogranični projekti u području energije iz obnovljivih izvora trebali bi donijeti uštede troškova pri uvođenju energije iz obnovljivih izvora u Uniji ili druge koristi za **dekarbonizaciju**, integraciju sustava, **fleksibilnost sustava, skladištenje**, sigurnost opskrbe, konkurentnost ili inovacije u usporedbi sa sličnim projektima koji provodi jedna od država članica sudionica ili treća zemlja sama.

3. U slučaju bespovratnih sredstava za radove, podnositelj zahtjeva trebao bi dokazati potrebu za prevladavanjem tržišnih nedostataka ili financijskih prepreka kao što su nedostatna komercijalna održivost, visoki početni troškovi ili manjak tržišnog financiranja.
4. Komisija do (dan, mjesec, godina) (ili 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ovog akta) donosi delegirani akt u skladu s člankom 14. kojim se ova Uredba dopunjuje utvrđivanjem posebnih kriterija i postupka za odabir prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora, **uzimajući u obzir moguće posebne koristi za postizanje ciljeva iz članka 3. stavka 2. točke (b) podtočaka i. i ii. ako su prekogranični projekti u području energije iz obnovljivih izvora neodvojivo povezani sa širenjem prekograničnih energetske mreža.**
5. Komisija može odlučiti dodijeliti proračun Programa predviđen za prekogranične projekte u području energije iz obnovljivih izvora mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenom člankom 33. Uredbe (EU) 2018/1999 ako se njime mogu ostvariti posebni ciljevi iz članka 3. stavka 2. točke (b) podtočke ii. Uredbe i ako se time može doprinijeti smanjenju troškova kapitala za projekte u području energije iz obnovljivih izvora **ili troškovno učinkovitoj integraciji obnovljivih izvora energije u energetske sustav u skladu sa svrhama poticajnog okvira koje su utvrđene u članku 3. stavku 5. točkama (a) i (b) Direktive (EU) 2018/2001.** Ukupni doprinos za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. ne smije premašiti 5 % proračuna ovog Programa predviđenog za posebne ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b).

5.a Ako je doprinos od 5 % mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora u potpunosti dodijeljen do 1. siječnja 2031., Komisija ocjenjuje prihvaćenost prekograničnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora na tržištu i potražnju za njima te funkcioniranje mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora i može odlučiti dodijeliti dodatni doprinos koji ne premašuje 5 % preostalog proračuna ovog Programa predviđenog za posebne ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b).

Članak 12.

Program rada

1. Program se provodi u skladu s programima rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. U programima rada utvrđuju se, ako je primjenjivo, aktivnosti i povezani iznosi Unijine potpore koji se izvršavaju u okviru Instrumenta ECF InvestEU ili mehanizma provedbe GE.
 - 2.a Pri donošenju programa rada u energetsom sektoru Komisija posebnu pozornost posvećuje projektima od zajedničkog interesa i projektima od uzajamnog interesa te povezanim djelovanjima čiji je cilj daljnja integracija unutarnjeg energetskeg tržišta, okončanje energetske izolacije i uklanjanje uskih grla elektroenergetske međupovezanosti.**
 - 2.b U programima rada u energetsom sektoru navode se procijenjeni iznosi za posebne ciljeve u energetici iz članka 3. stavka 2. točke (b) i uzimaju u obzir kretanja u energetskeg politici EU-a, među ostalim okvir za dekarbonizaciju energetskeg sustava.**
3. Komisija provedbenim aktima donosi programe rada. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom [...] **ispitivanja** iz članka 15. stavka 3.
 - 3.a Programima rada osigurava se usklađenost i komplementarnost s Uredbom (EU) [XXX] [Europski fond za konkurentnost].**

Članak 12.a

Dodjela financijske potpore Unije

Nakon svakog poziva na podnošenje prijedloga koji se temelji na programu rada iz članka 12. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuje iznos financijske potpore koja se dodjeljuje odabranim projektima ili njihovim dijelovima te točno navodi uvjete i metode njihove provedbe. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 3.

Članak 13.

Delegirani akti

Podložno **odobrenju dotičnih država članica u skladu s** člankom 172. drugim stavkom UFEU-a Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 14.[...] ove Uredbe radi izmjene Priloga ovoj Uredbi u pogledu okvirnog popisa projekata.

Članak 14.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 11. stavka 4. i članka 13. dodjeljuje se Komisiji do 31. prosinca 2034.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 11. stavka 4. i članka 13. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 11. stavka 4. i članka 13. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća. Predstavnici trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ne smiju biti prisutni u raspravama o pitanjima povezanim s člankom 12. stavkom 3. ove Uredbe.

Članak 15.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Za pitanja koja se odnose na ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (a), odbor se sastaje u sljedećem sastavu: „CEF – Promet”.

Za pitanja koja se odnose na ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b), odbor se sastaje u sljedećem sastavu: „CEF – Energetika”.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak [...] **5.** Uredbe (EU) br. 182/2011.

3.a Za pitanja koja se odnose na postupak iz članka 12. stavka 3., ako odbor nije dao mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

4. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

5. U skladu s međunarodnim sporazumima koje je sklopila Unija, predstavnici trećih zemalja ili međunarodnih organizacija mogu biti pozvani da prisustvuju sjednicama odbora u svojstvu promatrača pod uvjetima utvrđenima u njegovu poslovniku, vodeći računa o sigurnosti i javnom poretku Unije ili njezinih država članica. Predstavnici trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ne smiju biti prisutni u raspravama o pitanjima povezanim s člankom 9. ove Uredbe.

Članak 16.

Izmjena Uredbe (EU) 2024/1679

U članku 48. Uredbe (EU) 2024/1679 dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Komisija može donijeti provedbeni akt kojim se utvrđuju infrastrukturni zahtjevi primjenjivi na određene kategorije infrastrukture, **iz stavka 1.**, koji se odnose na civilne i obrambene potrebe („infrastruktura s dvojnog namjenom”).

Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 3.”

Članak 17.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) 2021/1153 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 18.

Prijelazne odredbe²⁷

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu predmetnih aktivnosti do njihova zaključenja, na temelju uredbi (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 2021/1153, koje se nastavljaju primjenjivati na predmetne aktivnosti do njihova zaključenja.
 2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih u skladu s Uredbom (EU) br. 2021/1153.
- 2.a Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1328 nastavlja se primjenjivati dok se ne stavi izvan snage provedbenim aktom iz članka 48. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1679.**

²⁷ **Možda će biti potrebno dodatno razmotriti prijelazne mjere, uključujući izniman početak prihvatljivosti, ako se akt ne donese prije 1. siječnja 2028.**

Članak 19.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

Okvirni popis projekata od zajedničkog interesa s prekograničnom dimenzijom kako je navedeno u članku 3. stavku 2. točki (a) prvoj alineji. **Ako nije drukčije navedeno, dionice se odnose na željezničke veze.**

Atlantski koridor	
FR – ES	Bordeaux – Burgos
ES – PT	Madrid – Lisabon
PT – ES	<u>Lisabon</u> – Porto – Vigo – A Coruña
Koridor Baltičko more – Crno more – Egejsko more	
RO – BG	Craiova – Sofija
RO – BG	<u>Bukurešt</u> [...] – Giurgiu – Ruse – Varna
BG – EL	Sofija – Solun
EL – BG	Solun – Alexandroupolis – Burgas
PL – SK – HU	Krako[...]v – Košice – Miškolc
RO – UA	Ploieș[...]ti - Bacă[...]u – Chernivtsi
RO – MD	<u>Pașcani</u> - Iasi – Chiș[...]ină[...]u
Koridor Baltik – Jadransko more	
PL – CZ	Katowice/Opole – Ostrava – Brno
AT – SI	<u>Beč</u> – Graz – Maribor
<u>AT – IT</u>	<u>Villach – Udine – Trst</u>
AT – SK[...]	Beč – Bratislava[...]
<u>AT – HU</u>	<u>Beč – Budimpešta</u>
<u>SK – HU</u>	<u>Bratislava – Budimpešta</u>
<u>AT – HU – HR</u>	<u>Beč – Szombathely – Zagreb</u>

PL – SK	Katowice – Žilina
Mediterranski koridor	
FR – IT	Lyon – <u>Torino</u> [...]
FR – ES	Montpellier – Perpignan – Barcelona – <u>Valencija</u>
FR – IT	<u>Marseille</u> – Nica – Genova
<u>HR – HU</u>	<u>Rijeka – Zagreb – Székesfehérvár</u>
IT – SI	<u>Venecija</u> – Trst/ <u>Koper</u> – Divača – [...] Ljubljana
HU – UA	Nyiregyhaza – Chop
Koridor Sjeverno more – Rajna – Sredozemlje	
FR – BE	Seine – Escaut, <u>uključujući pritoke</u> (unutarnji plovni putovi)
NL – DE	Arnhem – Emmerich – Oberhausen
<u>NL – DE</u>	<u>Eindhoven – Mönchengladbach</u>
BE – NL	Gent – Terneuzen
<u>BE – NL</u>	<u>Bruxelles/Brussel – Amsterdam</u>
BE – LU	Namur – Luxembourg/ <u>Bettembourg</u>
IT – CH	[...] <u>Genova</u> – Milano/ <u>Novara</u> – <u>Chiasso</u> [...] – <u>Brig</u>
DE – CH	Karlsruhe – Basel
IE – UK	Dublin – Belfast
Koridor Sjeverno more – Baltik	
<u>FI – EE – LV – LT – PL</u>	Tampere – Helsinki - Tallinn – Riga – Vilnius – Varšava (obuhvaća Rail Baltica)
DE – PL	Berlin – Szczecin
DE – PL	Berlin – Frankfurt[...] (<u>Oder</u>) - Poznań[...] – <u>Varšava</u>
PL – UA	Kraków[...]v – Lviv
PL – UA	Lublin – Kovel

Koridor Rajna – Dunav	
DE – CZ	Nürnberg/Regensburg – Pilsen – Prag
DE – CZ	Dresden – Prag/ <u>Kolín</u>
CZ – AT – SK	<u>Prag</u> – Brno – Beč/Bratislava
DE – AT – SK – HU – HR – <u>BiH</u> – <u>RS</u> – RO – BG – <u>MD</u> – <u>UA</u>	Rajna/Dunav, <u>uključujući pritoke</u> (unutarnji plovni putovi)
[...] CZ – <u>SK</u>	Olomouc (Zlin) – Žilina
HU – RO	Budimpešta – [...]Temišvar
<u>HU</u> – <u>RO</u>	<u>Budimpešta</u> – <u>Cluj</u> – <u>Bukurešt</u>
SK – UA	Košice – Chop
Skandinavsko-mediteranski koridor	
<u>DE</u> [...] – AT – <u>IT</u> [...]	<u>München</u> [...] – <u>Innsbruck</u> – Verona (obuhvaća tunel Brenner Base)
<u>DK</u> [...] – <u>DE</u> [...]	<u>København</u> [...] – Lübeck (obuhvaća <u>čvrsti prijelaz</u> Fehmarn [...] <u>Belt</u> [...])
SE – FI	Umeå – Luleå – Oulu (Botnički koridor)
<u>SE</u> – <u>FI</u>	<u>Stockholm</u> – <u>Turku</u> – <u>Helsinki</u>
SE – NO	Stockholm – Oslo
<u>SE</u> – <u>NO</u>	<u>Göteborg</u> – <u>Oslo</u>
<u>SE</u> – <u>NO</u>	<u>Luleå</u> – <u>Narvik</u>
Koridor zapadni Balkan – istočno Sredozemlje	
AT – SI	Villach – Ljubljana
HR – SI	Zagreb – Ljubljana
EL – MK	Solun – Gevgelija – Skopje
BG – RS	Sofija – Niš

<u>BG – MK</u>	<u>Sofija – Skopje</u>
HR – RS	Zagreb – Beograd
Vodni promet	
	Europski pomorski prostor i luke mreže TEN-T (<u>uključujući veze sa zaleđem</u>)
Sveobuhvatna mreža	
FR – ES	Pau – Canfranc
<u>ES – PT</u>	<u>Sevilla – Faro</u>
<u>BE</u> [...] – <u>FR</u> [...]	Mons – Valenciennes
NL – DE	Groningen – Oldenburg
PL – CZ	Wrocław – Prag
<u>DE</u> [...] – <u>AT</u> [...]	München – Linz
BE – <u>NL</u> [...][...] <u>DE</u> [...]	Antwerpen – Venlo – Mönchengladbach
<u>EL – AL</u>	<u>Solun – Durrës</u>
<u>EL – MK</u>	<u>Florina – Veles</u>
<u>SE – NO</u>	<u>Sundsvall – Trondheim</u>